

Geçtiğimiz dönem

DÜNYADA: İRAN.NİKARAGUA, AFRİKA'DA VE TÜM DÜNYA'DA HALKLARIN YÜKSELEN MÜCADELESİ VE EMPERYALİZMİN HIZLANAN ÇÖKÜŞÜ.

ÜLKEMİZDE: -CHP AĞIRLIKLI HÜKÜMETİN İŞBAŞINA GELMESİ VE...

- IMF'NİN İSTEKLERİ; ZAMLAR+DEVALÜASYONLAR^-"EKONOMİK ÖNLEMLER"= EMEKÇİ HALKIN YOKSULLAŞMA SÜRECİNİN HIZLA GELİŞMESİ...
- TEMEL GEREKSİNİM MADDELERİNİN YOKLUĞU...
- ENERJİ BUNALIMI
- DEMOKRATİK KİTLE ÖRGÜTLERİNE YÖNELİK BASKILAR VE HIZLANAN YENİ BASKI YASALARI...
- HER GEÇEN GÜN YENİ BOYUTLAR KAZANAN FAŞİST SALDIRI VE KATLIAMLAR: TOPLAM 1000'den FAZLA ÖLÜ.
- 16 MART, İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ ÖĞRENCİLERİNE BOMBALI SALDIRI: TOPLAM 7 ÖLÜ, 40 YARALI.
- 10 EKİM, 7 TİP ÜYESİ GENÇİN KURŞUNA DİZİLMESİ...
- DOĞAN ÖZ, B.KARAFAKİ OĞLU, BEDRETTİN CÖMERT, NECDET BULUT, AKIN ÖZDEMİR VE DAHA NİCELERİNİN KATLEDİLMESİ...
- MARAŞ SOYKIRIMI: 100'den FAZLA ÖLÜ...
- VE SIKİYÖNETİM...

EVET, geçtiğimiz dönemin önemli olguları b'ı şekik.c' sıralanabilir. Bu yazınızda, öne çıkan bu gelişmeler, nedenlerini ve önümüzdeki dönem ne tür gelişmelerin o'.'bilceği

perspektifiyle inceleyeceğiz. Geçekte böyle bir inceleme detaylandırıldığıında ciltlerle kitap doldur J-labilir. Ancak bizim amacımız en kaba hatlarıyla geçtiğimiz döneme bir yaklaşım getirmek ve ö ümüz'e-ki döneme ışık tutabilmektir.

DÜNYA'DA GEÇTİĞİMİZ DÖNEM

Hiç kuşkusuz İran'daki gelişmeler geçtiğimiz dönem tüm Dünyanın dikkatlerini üzerinde topluyordu. Ne oluyordu İran'da? Şah yönetimi yıllardır İran'da emperyalizmin bekçiliğini yapıyordu. Bir yarıyan ün' e- nin en Önemli ürünü petrol emi er- yalistlere aktarılmakta, öte yan.ian petrolden elde edilen aelir L:r%|I askeri yatırımlara dönüştüT ne .te ve böylece, emperyalist t • ei >"; pazar olasılığı sağla;rn?Au \ . l)'•• yandan şah ve yakın çe\resi >on dr rece lüks ve ihtişam içerisinde salu nat sürerken öte \ andan errei.ç' halk kesimleri gündün t,ne yoksul- laşıyor ve yer "-er oia\ a çı--a" t •• kiler de çok sert bir şeriri- bastı: . lıyor, ilericilere, a\ dinara, seneler- . devrimcilere karşı Sa\vk ^ acin- - sız işkenceleri .iygi\lu\ jrt.ii: . işte iv. çelişkilerle 1978'e seldi iran. \ •• geçtiğimiz yıl emekçi 'laik r.esimle- ri emperyalizme \e ..nın b.kci.' Şah'a karşı a>.klan lılar. sur.» düzenine karşı h•<-: :ate -eetüf. Binlerce ölü verdikler. nucaielelL- den sova Şai'ı (İPVYCM-T. Si" •• İran'da Şah yok. [mvrıvJurıı geçmişteki sadık yö et- i ' , > .ılı İran'da. Aiı'.ak c'nir iü?ı .-ki ,o.v- ,tin l'rai 'a neler g' 'irt ce' k<:,u-ii daki sis perd ;\ ieniz grınan > durumda. İan'ın en x. • il: '-;e) lan tüm baj. lanın -'Tar.ı b MM- lığına ka\ -işab' me-inii' oir • < 'ı.ilk güçler lin (- :nd :-• ' . . . i ende es: iz- .-;ğ" o/c. lıgu < v'let. 'I

lir. İran'da bu gelişmeler olurken Nikaragua'da 40 yıllık Somoza diktatörlüğü sallanmaya başlamıştı. Afrika ve Asya halkları emperyalizme ve sömürüye karşı mücadeleyi yükseltiyorlardı. Yükselen mücadeleler karşısında emperyalizm ve işbirlikçileri ezilen, sömürülen halklar üzerindeki baskı ve tetörlerini artırıyorlardı. Pakistan'da faşist bir darbe yapılırken, Arjantin ve Şili'deki faşist yönetimler baskı ve işkenceyi alabildiğine artırıyorlardı. Uluslararası tekellerin artan pazar sorunları, dünya çapında petrol ve enerji bunalımı emperyalist güçleri alabildiğine saldırganlaştırıyor ancak bunun karşısında ezilen hakların mücadeleleri de yükseliyordu, önümüzdeki dönem bu gelişmelerin daha da yoğunlaşması beklenmelidir. Şunu söyleyebiliriz ki, her yeni dönem ezilen, sömürülen ülke halklarına bağımsızlık getirmekte, emperyalizmin çöküşünü ise hızlandırmaktadır.

ÜLKEMİZDE GEÇTİĞİMİZ DÖNEM

Dünya çapında bu gelişmeler olurken ülkemizde ne oluyordu? 1978 yılı başında CHP ağırlıklı hükümet "halkın umudu" olarak iş başına geliyordu. Seçim öncesi yapılan vadelerle geniş emekçi halk kesimlerinin desteğiyle iktidara geliyordu.

İktidara gelir gelmez de IMF'nin "taze para" için öne sürdüğü şartları yerine getirmek üzere kollarını sıvıyordu. Zamlar ve devalüasyonlar

birbirini izliyordu. Tam da IMF'nin istediği noktaya geliniyor, enflasyon-devalüasyon sarmalına takılıp kalınıyordu. Bu ise hergün daha fazla yabancı sermayeye bağlanmak, emperyalist tekeller için ucuz hammadde deposu olarak kalmak demektir. Yani emperyalizme daha fazla bağımlılık. Evet, emperyalizmin ezilen ülke halkları üzerindeki denetim aygıtı IMF ülkemizde de denetimini yoğunlaştırıyor, emekçi halkımız üzerindeki sömürüyü katmerleştirecek ve ülkemizi daha fazla dışa bağımlı hale getirecek şartlarını öne sürüyordu. Ve doğal olarak ülkemizdeki uzantıları, hakim sınıflar da bu şartların yerine getirilmesini hükümetten talep ediyorlardı. Çünkü, daha fazla kar elde edeceklerdi, sermaye birikimi hızlanacaktı.

Ecevit hükümeti de bu noktada emekçi halk ve teknelci sermaye arasındaki tercihi yapıyor, IMF'nin isteklerini yerine getirmeye girişerek emekçi halkı her geçen gün daha fazla yoksulluğa itiyordu. Yapılan zam ve devalüasyonlara bir de temel gereksinim maddelerinin stokçuluk nedeniyle karaborsaya düşmesi eklenince sömürü katmerleşiyordu. Emekçi halk kesimleri "umut" bağladıkları iktidar döneminde almış güçlerini % 100 den fazla yitirmişler, tam bir sefaletle sürüklenmişlerdir. Bunlar emekçi halk kesimleri üzerinde şaşkınlık yaratan gelişmelerdi. Genel olarak yaşam koşulları tüm emeğiyle geçinenler için gündün güne daha kötüye giderken, teknik elemanlar da buna paralel olarak hızla yoksullaşıyorlardı.

Korkunç hayat pahalılığı, bir maaş tutarına ulaşan ev kiralari karşısında teknik elemanların gelir düzeyi geçtiğimiz yıl hemen hemen değişmiyordu. Yıllardır değişmeyen yan ödemeler kat sayısı yine 4 olarak belirleniyor, bu konuda TMMOB'un tüm çabaları sonuçsuz kalıyordu. Günün koşullarına uygun bir gelir düzeyinin ancak grevli toplu sözleşmeli sendikal haklara kavuşmakla belirli bir oranda gerçekleştirilebileceği bilinci teknik elemanlar arasında yaygınlaştırmaya çalışıyordu. Artık teknik elemanlar sendikal haklarının ancak kendi mücadeleleri ile elde edileceği bilincindedir ve bu potansiyel demokratik kitle örgütlerince önümüzdeki dönem yönlendirilmelidir. Evet, geçtiğimiz dönem tüm emeğiyle geçinenlere ve üyelerimize teknik elemanlara daha çok yoksulluk getiriyor, ancak buna karşı mücadele bilincide yaygınlaşıyordu.

Ya diğer alanlarda neler oluyordu?

Yıllardır sürdürülen çarpık enerji politikası sonucu gelişen enerji bunalımı geçtiğimiz yıl da olanca hızıyla sürüyordu. Gerçi bu sorunun kısa dönemde çözülebilecek bir sorun olmadığı ortada, ancak bunalımı giderebilme amacıyla uzun dönemli planlarında gerçekleştirilmesi doğrultusunda girişimlerin yoğunlaştığı da gözlenemiyordu.

Emperyalist tekellerin pazar gereksinmelerine uygun olarak Nükleer Santral yapımına ilişkin çabalar yoğunlaşıyor, zengin hidrolik ve kömür potansiyelinin değerlendirilmesi için aynı çabalar gözlenemiyordu. Hiç bir yeni üretim ünitesi işletmeye girmezken, yıllardan beri enerji tüketim artışının enaz olduğu yıl oluyordu, geçtiğimiz dönem.. Bu arada diğer temel ihtiyaç maddelerinde olduğu gibi halkın kullandığı elektrige de zam yapıyordu.

Diğer bir konu da hazırlanan yeni

baskı yasaları oluyordu. Seçim meydanlarında verilen "tüm çalışanlara sendika hakkı" sözü unutuluyor, tam tersine bunun mücadelesini veren demokratik kitle örgütleri üzerindeki baskılar yoğunlaşıyor, Dernekler Kanunu, Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu gibi kanunlarda anti-demokratik değişiklik tasarıları hazırlanıyordu. Tabii, bu çabalarda emekçi halkın değil hakim sınıfların çıkarına oluyor, emekçi halk kesimlerinin demokratik mücadele örgütleri susturulmak isteniyordu. Peki, bu gelişmeler olurken faşist güçler ne yapıyordu? Onlar MC iktidarları zamanında yuvalandıkları birçok devlet kurumunda varlıklarını ve faaliyetlerini sürdürüyor, bazı bakanlıklarda ise örgütlenmelerini geliştiriyorlardı. Faşist saldırı ve katliamlar ise akıl almaz yöntemlerle birlikte, doğrudan emekçi halk kesimlerini hedefleyen kitle kırımına dönüşüyordu. 1978 yılında 1000'den fazla insan ölüyor binlercesi de yaralanıyor, sakat kalıyordu.

16 Mart'ta İstanbul Üniversitesi'nde

en kanlı katliamlardan birisi cereyan ediyor, okuldan çıkan devrimci öğrencilerin üzerine faşistler tarafından önce bomba atılıyor, sonra otomatik silahlarla taranıyordu. 7 ölü, 40 dan fazla yaralı. Bu olayı protesto etmek amacıyla DİSK'e bağlı sendikalar ve demokratik güçler 20 Mart günü ülke çapında 2 saat iş bırakıyor, öğrenciler derslerine girmiyorlardı.

10 Ekim 1978 gecesi 7 TİP'li genç Ankara Bahçelievler'de evleri basılarak kurşuna diziliyorlardı. Demokratik halk güçlerinin bu olay karşısında tepkileri geniş oluyor, kalabalık cenaze töreninde faşizm bir kere daha lanetleniyordu.

Otobüsler kurşunlanıyor, kaçırılıyor, kahveler hedef gözetmeksizin taranıyor, bu şuursuz faşist saldırılar doğrudan doğruya halka yöneliyordu.

Doğan öz, Devrim Çelenk, Fahrettin Yılmaz, Bedrettin Cömert, Bedri Karatakiöğlu, Necdet Bulut, Akın Özdemir gibi aydınlar da faşist terö-

rün arasındaydılar Ve onlar sansasyon ve korku yaratmak için seçilmiş dürüst, namuslu, mesleklerinde sivrilmiş ilerici insanlardı ve emekçi halkın kalbine gömülüyorlardı. TMMOB Ziraat Yüksek Mühendisi, Adako Birlik Genel Müdürü Akın Özdemir'in katlini protesto etmek için yurt çapında işyerlerinde anma toplantıları düzenleniyor ve faşizm yine lanetleniyordu. Ya öldürülen öğrenciler, işçiler, öğretmenler, memurlar...

Bütün bunlar sürerken hükümet faşist güçlere karşı mücadele edeceği yolundaki seçim sözlerini unutmuş görünüyor ve demokratik güçlere karşı baskı yasaları hazırlıyordu.

Böyle bir süreçten geçilerek gelindi 24-25 Aralık günlerine. Artık ortamı hazırlamışlardı, artık bir kıvılcım çakıyorlardı. 3 günde yüzlerce insanı kadın, çocuk, ihtiyar ayırmaksızın vahşice öldürüyor, evleri, işyerlerini ateşe veriyorlardı. Ve istedikleri sonuca ulaşıyorlardı:

13 İLDE SIKIYÖNETİM!

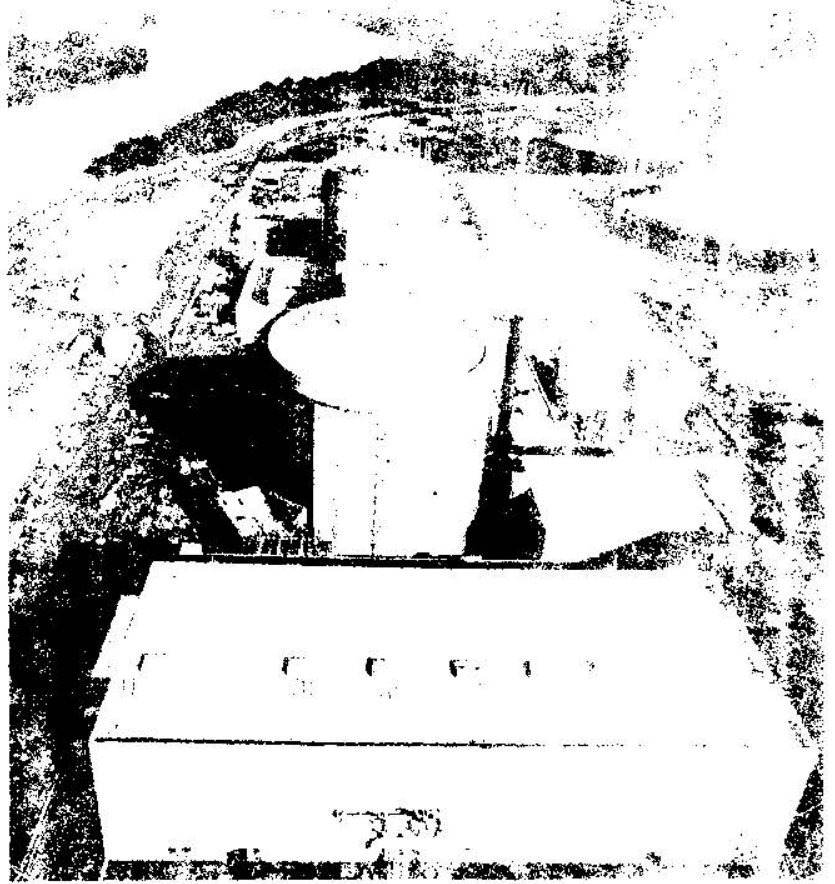

HARISBURG OLAYI: BİR NÜKLEER KAZANIN DÜŞÜNDÜRDÜKLERİ

Mart ayı sonunda ABD'de Harrisburg kenti yakınlarında, Three-Mile-Island nükleer enerji santralinde, kaza sonucu başlayan ışınım (radyasyon) sızıntısı tüm dünyada geniş yankılar uyandırdı. Bölgedeki 50 bin kişi panik içinde göç ederken 17 bin Amerikalı bilim adamı, nükleer santrallerin kapatılmasını istedi. Almanya, İngiltere, Fransa, İsveç, Danimarka, Belçika, Japonya gibi ileri kapitalist ülkelerle Brezilya, Güney Kore gibi geri bırakılmış ülkelerde gösteriler yapıldı. Sovyetler Birliği ülkedeki tüm nükleer santrallerin sağlam olduğunu, hiçbir şekilde kaza olasılığı bulunmadığını açıkladı. Hollanda'da göstericilerin bir nükleer santralin duvarını taşları, tahrip ettikleri gelen son haberler arasında.

Bu atada Başkan Carter'ın eşi ile santrali gezerek, yurttaşlarına güven vermeye çalıştı. Gelişmeler, uzun zamanlı yoksul ülkelerde pazar araştırmaları yapan çoğunluğu ABD kökenli, tekeller için gerçekten kaygı verici gibi görünüyor. Three-Mile-Island santralının yapımcısı B. & W. Hillcox firması ve iç-içe geçini diğer tekeller, yoksul ülkelerin yanı sıra, nükleer santral yapımı için ihaleye girdikleri, santrallerin yapımını sürdürdükleri gelişmiş ülkelerin yanı sıra, güçlükleri göğüslemeye hazır olan firmaların kalabileceği,

Bir önceki sayımda, ülkemizde ilk nükleer santralin Akdeniz kıyısında, Akkuyu'da kurulacağını 3. Genel Enerji Kongresinde, en yetkili ağızla açıkladığımızı yazmıştık. Kazanların çevreler, ülkedeki birincil enerji kaynaklarının 2000 yıllarına kadar tüketileceği, matbaayı 150 yıllık bir gecikmeden sonra kullanabi-

len Türkiye'nin nükleer santral konusunda daha fazla gecikmeye tahammülü olmadığı gerekçelerini öne sürmüşlerdi.

İhalesinin sonuçlandırılmak üzere olduğu nükleer santral yapımını, Harrisburg olayının fazlaca etkilemeyeceğini söylemek yanlış olmayacak. Aynı durum nükleer enerjiye pazar oluşturan tüm geri bırakılmış ülkeler için de sözkonusudur. Ancak yapımcı firmalar daha özenle hazırlanacak ihale koşullarını, ulusal ve uluslararası atom enerjisi komisyonlarının yeniden belirleyecekleri güvenlik ölçütlerini, ilgili kuruluşların, hükümetlerin yasa ve yönetmeliklerde yapabilecekleri değişiklikleri karşılamak için bazı zahmetlere katlanacaklar.

Başkan Carter'ın eşi ile birlikte

santrali gezmesi, bu noktada yurttaşlarına güven vermekten öte bir anlama bürünmektedir. Bu davranışıyla, (gerçekte sözcüsü olduğu) çok uluslu tekellerin çıkarlarına yönelik olası gelişmelere karşı dünya kamuoyunu bilinçli olarak etkilemeye çalışmıştır. Bir an için, televizyonda bir tüketim malının satışını sürdürmeye çalışan kişiye benzetebiliriz onu.

Emperyalizm, böylesine deınleştirildiği, yoğunlaştırdığı bir teknolojinin ürünü olan nükleer santrali ardan bir Harrisburg olayı ile vazgeçmeyecektir kuşkusuz. Bu ürün, denetimi altındaki yoksul ülkelerde yaratılan değere el konması, emek sömürüsünün artan bir biçimde sürdürülmesi, yeni siyasal bağımlılıkların yaratılıp pekiştirilmesi için satılacak ve kullanılacaktır. Çünkü daha fazla kar

için geliştirdiği, en yoğun emek, sermaye ve teknoloji bileşimine sahip üretim aracıdır nükleer santral.

Söylediklerimizden, nükleer enerjinin dünyada ve ülkemizdeki eneni

potansiyeli içindeki yerini yadsıdığımız anlamı çıkarılmamalıdır. Bu yerin özgürce, bilinçli olarak halk ve insanlık yararına belirlenmesi için savaşmak, emperyalizme karşı verilen mücadelenin gereğidir.

tadır. Bunalımın yoğunlaşmasında ki bir etkenin çarpık gelişimin doğal bir sonucu olan verimsiz işleyiş olduğu söylenebilir. Daha önemli ve belirleyici olan diğer etken ise, ulusların verdiği kurtuluş mücadeleleri sonucu emperyalizmin içine düştüğü güçlükleri, geri bıraktırdıkları ve denetimleri altındaki ülkelere ağır bir biçimde yansıtmasıdır. İran'da gelişen son olayların sonucu olarak petrol fiyatlarındaki artışın, uluslararası petrol tekelleri aracılığı ile sömürge ve yeni-sömürge ülkelere aktarılması örneğinde olduğu gibi.

KESİNTİSİZ ELEKTRİK PROGRAMI

Geçtiğimiz günlerde Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Deniz Baykal, şubat ayında başlatılan "Kesintisiz Elektrik Programı" uyarınca uzun zamandır sürdürülen programlı elektrik kesintilerinin kaldırıldığını açıkladı. Programın ilk hedefi olarak saptanan 8 saatlik sanayi üretimi için kesintisiz elektrik sağlanması amacıyla alınan önlemleri ilgililer şöyle sıraladılar:

- Isı santrallerinin kömür gereksinmesinin zamanında karşılanması için TKİ ile işbirliği yapıldı. Yakılan kömür küllerinin birikmesine neden olan taşıyıcı araç eksikliği giderildi.
- Su ve ısı santrallerinde kötü işletme koşulları yeniden ele alınarak su santrallerinde suyun verimli kullanımı sağlayacak önlemler alındı.
- İthal edilen, ancak akreditif açılmadığı için gümrüklerde bekleyen yedek parçaların eldeki olanaklarla yurtiçinde yapılmasına gidildi.
- Çimento ve şeker üretiminde yakıt olarak kullanılan fuel-oil yerine

ne linyite geçiş için çalışmalar planlandı.

Elektrik kesintilerinin kaldırılmasını sağladığı öne sürülen önlemler, bize yansıdığı kadarıyla bu kadar. Bu arada kamuoyunda basın ve TRT aracılığı ile ülkemizin bilinen koşullarında elektrik kesintisizinin kalkıp kalkmayacağı, kalkması olası ise bugüne değin neden beklediği bağlamında ilginç tartışmalar açıldı. Bu tartışmalar arasında sorunun özüne dokunan pek çıkmadı. Büyük bir çoğunluk, kendisi için değişen bir şey olmadığı için konuya ilgisiz kaldı. Kimileri de, konuyu siyasal bir malzeme olarak kullanmayı daha uygun buldular.

Bilindiği gibi ülkemizde uluslararası sermaye ile bütünleşmiş, tüketim malları üreten montajcı sanayinin ağırlıklı yer aldığı burjuvazi uzun zamandır süren bir enerji darboğazı içindedir. Sanayi burjuvazisi eldeki enerji olanakları ile çarpık kapitalist üretim biçimini artık sürdürdürememekte, bunalım yer yer üretimi durduracak noktalara varmak-

"Kesintisiz Elektrik Programı"nın mantığında bu iki etkenin izleri kolaylıkla görülmektedir, önlemleri sadece iki bölüme ayırabiliriz. Birinci bölümde çarpık gelişimden kaynaklanan verimsiz işleyiş bir ölçüde gidermeye yönelik önlemler (kamu kuruluşları arasında işbirliğinin sağlanması, işletmenin iyileştirilmesi...), ikinci bölümde emperyalizme bağımlılık sonucu içine düşülen çözümsüzlüğe çözüm arayan önlemler (kaynak kaydırılması, yerli yedek parça imalatı) yer almaktadır. Ancak sorun yapısal nedenlerden kaynaklanmaktadır. Yedeksiz enerji sistemimizdeki en ufak bir arıza, su gelirlerindeki bir düzensizlik her an artan boyutlarda enerji kesintilerine neden olacaktır. Alınan önlemlerle kalıcı bir çözüm sağlanamayacağını, önlemleri alanlar da bilmektedir. Bu yüzden program, sanayi kesiminin giderek dayatan istemlerine yanıt verme çabalarından öteye gidemeyecektir.

Ankara'nın bile gecekondu semtlerinde programsız elektrik kesintilerinin sürmekte oluşu, "Kesintisiz Elektrik Programı"nın yalnızca sanayi kesimine yönelik olduğunu, halkın enerji kullanımında bir rahatlama sağlama amacı taşımadığını doğrulamaktadır. Bu nedenle programın, emeğin sömürsünün yoğunlaştırılıp yaratılan değer emperyalizme aktarılması biçiminde işleyen kapitalist süreç içinde, belirlemeye çalıştığımız çerçevede değerlendirilmesi gerektiği kanısındayız.

"EKONOMİYİ GÜÇLENDİRME PROGRAMI" ÜZERİNE

Uzun süredir üzerinde çalışılmakta olan istikrar önlemleri' veya resmi adıyla "Ekonomiyi Güçlendirme Programı" Mart ayının son haftasında Başbakan Ecevit tarafından açıklandı. Ecevit programın ana hatlarını açıklarken dış yardıma umut bağlamadığını, programın hareket noktasının "dinamik istikrarı" sağlamak olduğunu söyledi.

Bilindiği gibi, Türkiye'de, özellikle son iki yıldır, enflasyon ve döviz darboğazı had safhaya varmıştır. Ekonominin içinde bulunduğu bu darboğaz, bazılarının iddia ettiği gibi yıllardır Türkiye'de uygulanmakta olan yanlış politikaların değil, ekonominin bağımlı gelişmesinin zorunlu sonucudur. İthalata bağımlı olarak, tekelci bir biçimde gelişen sanayileşmenin, dış borç ve yardımlarla ayakta durabilen bir ekonominin sonuçlarıdır bunlar. Yani Türkiye'de kapitalist sistem artık kendisini yeniden üretmez durumdadır. Şu anda Ecevit Hükümeti'nce uygulanmaya konan "Ekonomiyi Güçlendirme Programı" sistemin yeniden üretimini sağlayacak koşulların yaratılmasını amaçlamaktadır. Sistem içinde bulunduğu "anarşi"den kurtulup "rayına oturmalı", emperyalist-kapitalist sistem içinde sürekli olarak aksayan, sorun çıkaran bir parça olmaktan çıkmalıdır. IMF'nin dış borç sağlamada yeşil ışık yakmak için öne sürdüğü dayatmaları da işte hep bu amaca yöneliktir. CHP ağırlıklı hükümet her ne kadar 'dış yardıma bel bağlamadığım' vurgulayarak söylüyorsa da, şu anda uygulamaya koyduğu program, özünde IMF'nin önerilerinin hayata getirilmesi demektir.

Ecevit konuşmasında programın 6 ana amaca yöneldiğini açıklamıştır. Bunlar;

1. Dış ödemeler darboğazının aşılması,

2. Fiyat artışlarının hızının kısılması,
3. Üretimde kapasite kullanımının ve verimliliğin artırılması,
4. İç tüketimin artış hızının yavaşlatılması, artan tasarrufların öncelikli yatırım alanlarına yöneltilmesi,
5. Başlanmış ya da ekonomiyi darboğaza çıkarmayı hızlandıracı yatırımlara öncelik verilmesi,
6. Gelirlerin dengelenmesi ve işsizliğin azaltılması.

Bu belirtilen hedefler, ivedilikle uygulamaya konan veya yakın bir gelecekte konacak olan politikalar, daha öncede belirtildiği gibi, kapitalist sistemin yeniden üretiminin sağlanmasına yöneliktir ve IMF önerileri doğrultusundadır. IMF'nin temel önerileri enflasyonun durdurulması ve ihracata yönelik tedbirlerin alınması şeklinde özetlenebilir. Bu önerilere uygun olarak yapılması istenen şunlardır: 1. Toplam talebi kısmak, yani yatırım harcamalarının, devlet harcamalarının ve tüketim harcamalarının kısılması ve böylece büyüme hızının düşürülmesi, 2. Devalüasyon yapılması ve TL'nin gerçek değerine kavuşması. Bu hem ihracatın artırılması hem de döviz piyasasında sürekli olarak varolan çift fiyat olgusunun giderilmesine yönelik olacaktır. Ayrıca ihracatın artırılması için iç pazardan çok dış pazara önem verilerek, yani iç tüketim kısıllacaktır.

Hükümetin son yılda uyguladığı ekonomik politika aslında bu doğrultuda olmuş ancak politik kaygılarla gereken sertlikte uygulamaya konulmadığı için istenen sonuçlara ulaşılamamıştır. Şimdi bu son program ve uygulamalarla gereken sertlikte sağlanmaktadır. Hiç kuşkusuz sıkıyönetim de bu politikanın uygulanabilmesi için gerekli olan siyasal

ortamın yaratılmasında en önemli rolü üstlenmiştir.

Yapılan zamlar, düşük taban fiyatları ve düşük asgari ücretlerle de desteklenince iç tüketimin kısılmasında önemli bir adım olacaktır. Yatırım harcamaları zaten döviz yokluğu nedeniyle hayli düşük bir düzeyde kalmıştır. Şimdi üzerinde çalışılan kredi-faiz tavanlarının yükseltilmesi politikasıyla daha da düşürülmesi mümkün olacaktır. KİT zararları da yine zamlar, düşük maaş ve ücretler (ki Toplumsal Anlaşma bu kolaylığı sağlamaya yöneliktir) ve düşük taban fiyat politikası ile kapatılmaya çalışılmaktadır. Ücret artışlarının verimlilik artışına bağlanmak istenmesi de yine aynı amaca yöneliktir.

devalüasyona gidilmeyeceği her fırsatta tekrarlanıyor. Ancak katlı kur uygulamalarına geçilmesiyle döviz darboğazı konusunda devalüasyonun getireceği yararların önemli bir bölümü (işçi dövizyerinin toparlanması, turizm gelirlerinin artırılması) ağlanmış olacaktır.

Bu uygulamalara yani kısaca, "Ekonomiyi Güçlendirme Programı"nın iç tüketimin kısılmasına yönelik araçlarına baktığımızda "ekonomiyi güçlendirme"nin (aslında tekelci sermayeyi güçlendirmenin) temel yükünün işçi ve emekçi sınıflara yüklenmek istendiği açıkça ortaya çıkıyor. Emperyalist-kapitalist sisteme bağımlı ekonominin sonuçlarının düzeltilmesi için yine işçi ve emekçi sınıflardan fedakarlık isteniyor, daha doğrusu bu fedakarlığı yapmaya zorlanıyorlar.

Programda, devlet işletmelerini güçlendirilme ve etkinleştirmelerine yönelik önlemlerin bulunması, kısa dönemde bazı sermaye çevrelerinin çıkarlarıyla çatışan uygulamalara gidilmesine yol açsa bile, bu önlemler, uzun dönemde kapitalist sistemin kendini yeniden üretmesi için gerekli koşulları yaratacağından, sermaye çevrelerince genelde desteklenmektedir.

ATAŞ

DEVRALINDI

Mersin'deki ATAŞ rafinerisinin yüzde 51 oranındaki MOBİL'e ait hissesinin Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı (TPAO) tarafından 24 milyon dolara satın alınması sonucunda Türkiye ATAŞ'ı devraldı. Mobil ile TPAO arasındaki anlaşma Mart ayı başlarında onaylandı.

Ecevit hükümeti iktidara geldiği sırada yabancı petrol şirketleri ATAŞ rafinerisini önce tam kapasite ile çalıştırma kararı almışlar, ancak daha sonra zaman zaman üretimi durdurup düşük kapasite ile çalıştırarak Türkiye'de önemli petrol bunalımına yol açmışlardır. Geçen yılın mart ayında eksik kapasite ile çalıştırmaları üzerine Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı rafineriye el koymak hakkını getiren yasal süreye tanıma yoluna gitmiş ne var ki yabancı şirketler kendilerine tanıyan sürenin bitimine iki gün kala ham petrol ithal ederek rafineriyi yeniden çalıştırmışlardır. Böylelikle anılan tarihlere ATAŞ'ın kamulaştırılması ya da devralınması konuları gündeme gelmiştir. Bu amaçla Maliye Bakanlığı, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı ve TPAO uzmanlarından oluşturulan yetkili bir komite, geçtiğimiz yedi, sekiz ay içerisinde yabancı petrol şirketleri ile sürekli görüşmelerde bulunmuştu. Sonunda Türkiye'nin MOBİL'in yüzde 51'lik hissesini satın alarak ATAŞ rafinerisini devralmasına ilişkin bir anlaşma onaylandı.

Anlaşmanın bazı maddelerine göre; Mobil'in yüzde 51'lik hissesinin

MERSİN SODA MİTINGİ

Soda Sanayi AŞ işverenini protesto miting ve yürüyüşü yapıldı.

8 Ağustos 1978 tarihinden bu yana sürmekte olan Soda grevinde işverenin uzlaşmaz tutumu sonucu sorunların çözümü yolunda hiçbir ilerleme kaydedilmemiştir. İşveren emekçilerin haklı isteklerini geri çevirmekte, gazetelere gerçekleri yansıtmayan büyük boy ilanlar vererek kamuoyunu kendi tarafına çekmeye çalışmaktadır. İşçisiyle, teknisyeniyle, mühendisiyle tam bir dayanışma içerisinde olan soda emekçileri kararlı direnişleriyle işverenin her türlü oyununu boşa çıkarmakta ve grevi başarıyla sürdürmektedirler.

İşverenin uzlaşmaz tutumunu protesto etmek ve haklı istemlerini bir kere daha vurgulamak için geçtiğimiz günlerde Mersin'de yapılan yürüyüş ve miting Soda emekçilerinin mücadelelerinde ne kadar kararlı ve birlikte olduklarını çok açık bir şekilde ortaya koymuştur. Bölgedeki diğer işyerlerinden gelen çok sayıda işçinin, gençlik örgütlerinin ve demokratik kuruluşlarında katıldığı miting ve yürüyüşe EMÖ merkez ve şube düzeyinde, TMMOB pankartı altında katılmıştır. Mitingde DİSK Genel Sekreteri Fehmi Işıklar ve Petkim-İş sendikası Genel Başkanı Mehmet Kılınç birer konuşma yaparak mücadelelerini anlatmış ve işvereni suçlamışlardır. Yürüyüş ve mitingde 10 000 dolayında kişi katılmış, olaysız ve son derece disiplinli bir şekilde sona ermiştir. Bu yürüyüş ve miting şunu bir kere daha vurgulamıştır ki Soda emekçileri haklı mücadelelerinde yalnız değildir ve başarı ergeç onların olacaktır.

karşılığı olan 24 milyon dolar Türk lirası olarak ödenecektir.

Mobil'in yurt içinde 1.5 milyar lirayı aşan çeşitli alacakları TPAO tarafından 1 milyar 250 milyon lira olarak ödenecektir.

Mobil'in petrol ithalatından dolayı Türkiye'den 111 milyon dolar alacağının TPAO tarafından öden-

mesi için Mobil uluslararası para piyasasından kredi bulacaktır.

Mobil'in yurt içindeki petrol dağıtımını 10 yıl süre ile sınırlandırılmıştır. 1989 yılına kadar Mobil yurt içinde petrol dağıtımını sürdürecektir ve Mobil'in dağıtacağı miktar en fazla yurt içi petrol piyasasında petrol dağıtımının genişleme oranının üçte biri kadar olacaktır.

25. dönem EMO I. Koordinasyon kurulu toplandı

Odamız Merkez Şube Yönetim Kurulları ile Bursa ve Kocaeli Temsilciliklerinin katıldığı 1. Koordinasyon Kurulu 23 - 24 - 25 Mart 1979 günlerinde izmir'de toplantı. TMMOB, Merkez, Şubeler, Bursa ve Kocaeli Temsilcileklerinin çalışmaları hakkında bilgi verilen toplantıda EMO'nun maddi durumu, ilgili önlemler tartışıldı ve yeni dönemin uygulama programı gözden geçirildi. Uygulama programına uygun olarak kurulacak komisyonların en kısa zamanda kurulup çalışmalara başlaması ve Merkez ve Şube komisyonlarının uyumlu bir biçimde çalışmasının sağlanması gerekliliği üzerinde görüş birliğine varıldı. EMO Birinci Koordinasyon Toplantısı'nda ayrıca aşağıdaki görüşlerin kamuoyuna açıklanmasına karar verildi:

BASIN AÇIKLAMASI

"Bugün, ülkemizin içinde bulunduğu, emekçi halkımızın sırtına her gün yeni yeni yükler getiren koşullar, emperyalist-kapitalist sisteme bağımlı, çarpık bir biçimde yukarıdan aşağıya doğru geliştirilen ekonomimizin doğal sonuçlarıdır. Ülke ekonomisinin şu anda içinde bulunduğu çıkmaz artık kendi kendini onarma yeteneğini yitirmiş olan tekelci burjuvazinin çözümsüzlüğünü yansıtmaktadır.

Dışa bağımlı sanayileşmenin dayandığı zorunlu ithalat gereksiniminin karşılanması ve ödemeler dengesi açıklarının kapatılması için gerekli

yeni dış borç ve kredilerinin bulunabilmesi, emperyalizmin mali örgütü IMF'nin dayattığı koşulların yerine getirilmesini gerektirmektedir. Bunların uygulanması yatırımların, dolayısı ile gelişme hızının düşürülmesi, kamu denetiminin azaltılması, kamu kesiminin piyasa mekanizmasına göre çalışması, işsizliğin artması, ücret ve maaşların dondurulması, yüksek oranlı devallüasyon yapılması gibi, yine işçi sınıfı ve emekçi halkın sırtına yüklenmektedir. Bütün bu önlemler halkın umudu olma iddiasındaki CHP ağırlıklı hükümet tarafından gündeme getirilmektedir. Bu önlemler sonucu temel ihtiyaç maddelerine yapılan son zamlar, herşeye yansımakta, hayat emeği ile geçinenler için her geçen gün daha fazla çekilmez hale gelmektedir. Çalışanların bir bölümü olan teknik elemanlar da artan hayat pahalılığından etkilenmektedir. Her sene Mart ayında yayınlanması gereken yan ödemeler kararname acilen çıkarılması, yıllardır değişmeyen katsayı günümüz koşullarına uygun olarak 4'den 8'e çıkarılmalıdır. Ayrıca tüm çalışanlar için vergi dışı bırakılacak ücret miktarı ayda 10 bin lira olmalıdır. Ancak, bunların geçici çözümler olduğu, tüm çalışanlara Grevli-Toplu Sözleşmeli Sendikal Haklara kavuşmaları ile ekonomik sorunlarının belirli ölçüde hafifleyeceği bilincindeyiz. Tüm çalışanlara sendikal haklar vaad eden, uluslararası anlaşmalara bu yönde imzalar atan CHP ağırlıklı hükümet bu konuda tutarlı olmalı söylediklerini gerçekleştirmelidir.

Ekonomik düzeydeki bu gelişmelerle birlikte siyasal düzeyde faşist saldırılar giderek yoğunlaşmakta, buna karşı toplumsal muhalefet de giderek yükselmektedir. CHP ağırlıklı hükümet ise "Sağa da sola da" karşı olma anlayışıyla zaten kısıtlı olan demokratik hakları askıya almakta, terör ve katliamların sorumlusu faşist odakların üzerine kararlılıkla gidememektedir. Bunun yanında basın-yayına yönelik anti-demokratik girişimler yoğunlaşmakta ilerici, devrimci, yurtsever yayın organları çeşitli yollarla engellenmektedir. Demokratik kitle örgütleri üzerinde baskılar artmakta, Dernekler Kanunu, Toplantı, Gösteri ve Yürüyüşleri Kanunu gibi örgütlenmeye yönelik Kanunlarda anti-demokratik düzenlemelere gidilmek istenmektedir. Bu girişimler, emekçi halkın dâhil hakim sınıfların çıkarınıdır. Bu çabalar son bulmalıdır.

Ülkenin her alanında yaşanan bunalım kendisini enerji alanında da göstermektedir. Yıllardır bilinçli bir şekilde sürdürülen dışa bağımlı, çarpık enerji politikası sonucu içine düşülen bunalım günlük tedbirlerle önlenemez. Son günlerde enerji sistemindeki kesintilerin kaldırılması, sistemin içerisinde bulunduğu bunalımın çözümlendiği anlamına gelmemelidir. Şöyleki, yalnızca belediyelere uygulanan ve elektrik enerjisi sistemindeki yükü çok az olan kesintiler kaldırılmış olup uygulanan kısıntılar olduğu gibi devam etmektedir. Seyitömer ve Tunçbilek santrallerindeki arızaların giderilmesi sonucunda kaldır-

lan bu kesintiler yıllardan beri halkımızın hangi gerekçelerle karanlıkta bırakıldığının açık bir göstergesidir.

Ayrıca bugünlerde, Türkiye-Sovyetler Birliği elektrik sistemleri bağlantısının devreye gireceği söylenmektedir. Genel anlamda enerji alış-verişi şeklinde uygulanması halinde yeryüzü doğal kaynaklarının ortaklaşa kullanılması sonucunu doğurarak enerji kaynaklarının tasarrufunu sağlayan bu tür bağlantılar, Türkiye gibi enerji yatırımlarını gerçekleştirememiş ülkelerde yalnızca alış şeklinde olmaktadır. Bu tür ülkelerde bu alış dönemi enerji yatırımlarını hızlandırarak gerçekleştirme dönemi olarak kullanılmalıdır. Türkiye'de ise 1976 yılında imzalanan ve 1978 yılında garanti edilen belirgin güçlerde enerji alımı içeren bu anlaşmanın gerekleri 1979 yılı Mart ayında bile bu yıl için garanti edilen enerji miktarının çok az bir bölümünü alabilecek şekilde gerçekleştirilmiştir. Dövizle yapılan bu enerji alışının, özellikle enerji yatırımlarına hız verilerek, alış-veriş şekline dönüştürülmesi gerekmektedir.

Son yapılan zamlarla birlikte elektrik enerjisine de zam yapılacağı haberleri basında yer almaktadır. Halkın gelir düzeyi artmazken elektrik enerjisine yapılacak zam halkımızın yoksullaşma sürecini hızlandıracak, sırtına yeni bir yük olarak binecektir.

Ayrıca son günlerde özellikle Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığına bağlı İPRAŞ ve PETKİM gibi işyerlerinde faşist kadrolaşmanın giderek yoğunlaştığı görülmektedir. Bu konuda, CHP ağırlıklı hükümetin sorumlu Bakanları faşizme karşı mücadele edileceği konusunda halkımıza verdiği sözden daha fazla geri adımlar atmamalıdır."

ANKARA ŞUBESİ

İÇİNDE BULUNDUĞUMUZ DÖNEMİN KOMİSYONLARI OLUŞTURULDU

Ankara Şubesi 23 - 25 Mart 1979 günleri İzmir'de toplanan 1. Koordinasyon Kurulu toplantısında oluşturulan Merkez-Şubeler ortak uygulama programı doğrultusunda aşağıda belirtilen Komisyonları oluşturdu:

1. Enerji Komisyonu
2. Elektroteknik Ekipman Sanayi Komisyonu
3. Elektronik Sanayi Komisyonu
4. Tip Proje Komisyonu
6. Ortak Mesleki Denetim Uygulama Komisyonu
7. Öğrencilerle ilişkiler Komisyonu
8. İşçi Sağlığı İşgüvenliği Komisyonu

İZMİR ŞUBESİ

İZMİR ŞUBEMİZ İŞYERİ TOPLANTILARI DÜZENLEDİ

EMO İzmir Şubesinde 31.1.1979 günü TEK Bornova işyerinde bir üye toplantısı düzenlendi. Toplantıda üyelerimizin ekonomik-demokratik sorunları saptandı. Teknik konularda seminer, konferans verilmesi isteminin karşılanması için hazırlıklar başlatıldı.

Aynı gün ESHOT'da yapılan toplantıda ekonomik-demokratik sorunlar gündeme geldi.

16.2.1979 gününde İLLER BANKASI işyerinde üye toplantıları dü-

zenlendi, işyerine özgü sorunlar saptanıp çözümü için girişimlerde bulunuldu.

22.2.1979 gününde de PTT işyerinde üye toplantısı gerçekleştirilerek sorunlar ve öneriler saptandı.

Üyelerimizin güncel ekonomik sorunları doğrultusunda Odalar arası koordinasyon kuruluna kamu kuruluşlarında çalışan mühendis ve mimarların yan ödeme, fazla mesai, ikramiyeler, harcırahlar ve sosyal yardımlarının artırılması önerisi ile gidildi. Bu amaçla 22 Şubat 1979'da bir basın toplantısı düzenlenerek bu istemler TBMM Bütçe Karma Komisyonuna iletili.

İşyerindeki üye toplantılarına PETKİM, ALİAĞA Rafinerisi ve Temsilciliklerde devam edilecektir.

İSTANBUL

BASIN AÇIKLAMASI 14 ŞUBAT 1979

Odamız İstanbul şubesi, İstanbul'a elektrik verilisinin 65. yıldönümü nedeni ile aşağıda verilen basın açıklamasını yaptı.

"Bundan 65 yıl önce 14 Şubat 1914 de İstanbul'a ilk elektrik enerjisi verildi. İstanbul'a ilk elektrik verilisinin temelinde şehrimizde tramvay sisteminin kuruluşu yatmaktadır. Şehrimizde bugün kördüğüm olan ulaşım politikasının çözümü için toplu taşımacılığın tartışıldığı zamanımızda bu yıldönümünün ayrı bir özelliği vardır, İstanbul'un ulaşım sorununun çözümünde toplu taşımacılığa bir an önce geçilmesi ve elektrik enerjisinden bu taşımacılıkta yararlanılmasını gerekli görüyoruz. Dışa bağımlı, çarpık kapitalizmin bir kolu olan özel otomobillik teşvik için otomotiv sanayiine harcanan kaynakların, kendi öz kaynaklarımıza dayalı bir enerji politikası içinde enerji üretmek için harcanması ve halen ulaşım ve taşı-

ma için payı % 1,5 olan elektrik enerjisinin toplu taşımacılıkta artan bir etkinlikle kullanılması gereğini vurgularız.

İstanbul'un genel olarak enerji ve özel olarak da elektrik enerjisi sorunu ülkemizin sorunlarından ayrı düşünülemeyeceğinden hareketle bazı noktaları açmakta yarar görmekteyiz.

Türkiye'nin ekonomik yapısı içinde % 50-60 oranında bir büyüklüğe sahip olan İstanbul'un Türkiye enerji tüketimi içinde % 10-15 dolayındaki payı bile elektrik enerjisi sorununun ciddiyetini ortaya koymaktadır.

İETT kuruluş yasasının da verdiği aksaklıklarla gerekli yatırımlar, indirici merkezler, dağıtım merkezleri ve iletim tesisleri zamanında gerçekleştirilemediğinden, artan talepler karşısında mevcut şebeke ile bu talepler karşılanmaya çalışıldığından mevcut şebekenin yıpranması söz konusu olmaktadır. Mevcut olanaklar: işgücü, araç-gereç, malzeme ikmalî, organizasyon artan taleplerdeki artış ile orantılı bir gelişme içerisinde olmadığı için mevcut şebekede gerekli bakım revizyon ve takviyeler yapılmamaktadır. Dolavısı ile kapasitenin çok üstünde bir yük ile çalışan şebekede oluşan arızaların sayısı artmakta, kısa sürelerde o narılabilecek bu arızalara mevcut olanaklar ile cevap verilemediğinden uzun süreli arızalar şehrimizin kararlılıkta kalmasına neden olmaktadır.

İstanbul'un Elektrik Enerjisi Sorunlarının çözümü genelde ülkenin enerji sorununa bağımlı olduğu açıktır. Mevcut dışa bağımlı, çarpık kapitalist yapı kırılmadıkça hiç bir sorunun çözümlenmeyeceği bilinciyle EMO İstanbul Şubesi olarak yıllardan beri kamuoyunu aydınlatıcı, yöneticileri uyarıcı görevimizi bundan sonra da artan bir etkinlik ile sürdüreceğimizi kamuoyuna açıklarız."

Yan ödeme...

TMMOB YAN ÖDEMELER konusunda Başbakan Bülent Ecevit'e sunulmak üzere TMMOB üyesi mühendis ve mimarlar arasında imza kampanyası açtı. Kampanyaya konu olan TMMOB görüş ve önerilerini aşağıda sunuyoruz:

Yan Ödeme Uygulaması bugüne değin, çalışanlar arasında ayrılık yaratan, keyfi uygulamalara olanak veren bir biçimde sürdürülmüştür. Yayınlanan kararnamelerde, yeralan belirsiz ifadeler, uygulamada idarenin siyasal tercihlerine olanak tanımakta, nesnel uygulama kriterlerinin olmayışı nedeniyle sübjektif uygulamalar gündeme gelmektedir. Yan ödemeler adeta "ulufe dağıtır" biçimde belirlenmektedir.

Her yıl çıkarılan kararnamelere göre kurumlarca hazırlanan listelerin kesinleşmesi gecikmekte, yeni kararnameye göre ödemelerin yapılması

aylar sonra, hatta bir sonraki yılın kararnamesinin yürürlük döneminde mümkün olabilmektedir. Arada geçen zaman süresinde, ödemeler avans olarak gerçek tutarların altındaki tutarlarla yapılmakta, aradaki farklar ise ancak yeni kararnameye göre hazırlanan listeler kesinleştikten sonra verilmektedir. *Bu uygulamanın anlamı, devletin çalışanlarına vereceği ücretin önemli bir bölümünü, uzunca bir süre faizsiz kredi olarak kullanması ve enflasyonun % 100'e ulaşan oranlarda seyrettiği ülkemizde, çalışanlara ücretlerini değeri düşürülmüş olarak vermesidir.* Bu uygulamaya somut bir örnek, 1979 yılı Yan ödeme Kararnamesinin yayınlanacağı bugünlerde, birçok kamu kuruluşunda hala ödemelerin 1978 yılı kararnamesine göre değil, avans olarak ödenmesidir.

Konuyla ilgili diğer bir gelişme 657 sayılı Yas» kapsamında yeralan bazı

kamu çalışanlarına yönelik olarak *ayrıcılık statüler geliştirilmeye yönelik yasal değişikliklerdir. Tam-Gün Yasası ile bir bölüm sağlık personeline, göstergelerle bazı yüksek düzeydeki idarecilere ve yargı mensuplarına yeni haklar tanınmış, 657'ye tabi çalışan kamu çalışanlarının büyük çoğunluğu gibi mühendis ve mimarlar bu haklardan yararlanmamıştır.*

Ülkemiz dünyada kamu çalışanlarına sendikal hakların tanınmadığı sayılı ülkelerden biridir. Onbinlerce mühendis, mimar ve teknik eleman, diğer yüzbinlerce öğretmen, memur, sağlık personeli, vb. kamu çalışanı gibi, ekonomik-demokratik mücadelede etkin bir araç olan TOPLU SÖZLEŞMELİ-GREVLİ SENDİKAL HAKLAR'ı, elde etmek için mücadele etmektedir. Mühendisler, mimarlar ve onların örgütü TMMOB, sendikal haklar için mücadele sürecinde mevcut yasal çerçeveden kaynaklanan sorunların ve bu kapsamda YAN ÖDEME uygulamasından kaynaklanan sorunların çözümü doğrultusunda çalışmaya da görev bilmektedir.

1979 bütçesi TBMM'de görüşülürken, TMMOB 657 sayılı yasanın Bütçeyle belirlenen hükümlerine (Doğum, çocuk, aile, yakacak, yiyecek, konut yardımları, mahrumiyet yeri ödeneği, fazla mesai ücretleri, harcırahlar, vb.) ilişkin görüşlerini Hükümete, TBMM Bütçe-Plan Komisyonuna ve diğer ilgili mercilere iletmiştir. 1979 Bütçesi ise geçen yıllarda olduğu gibi memurların ücret sorununa hiç bir olumlu katkı getirmemiş, memurların giriş göstergelerini yükselten yasa ise yetersiz bir biçimde yasalaşmıştır.

Besin, giyim, ulaşım giderlerinin hızla arttığı, kiraların ulaşamayan düzeyde olduğu ülkemizde, onbinlerce mühendis-mimar ayda 5000-6000 TL Ücretlerle çalışmaya zorlamak, onları yoksulluğa mahkum etmekten başka bir şey değildir. Mühendis ve mimarların olduğu gibi

tüm kamu çalışanlarının ücret sorununun çözümüne etkin bir katkı ancak TOPLU SÖZLEŞMELİ - GREVLİ SENDİKAL HAKLARIN alınmasıyla mümkündür. Bununla birlikte, içinde bulunulan koşullarda, 1979 Yan Ödeme Kararnamesinde yapılacak bazı düzenlemelerle ücretlerin bir ölçüde artması mümkün olabilir.

Bu açıdan 1979 Yan Ödemeler Kararnamesinin aşağıdaki önerilerimizi kapsayacak biçimde kesinleşmesi zorunludur.

ÖNERİLER:

1. Yan ödeme tutarları % 100 artırılmalı, başka bir deyişle katsayı 8 olmalıdır. Yan ödeme katsayısı ile maaş katsayısı arasında bir ilişki kurulmalıdır.
2. Büyük Proje zammı, projede çalışanların % 10'una değil tümüne ödenmelidir.
3. Kararnamede, "ödenebilir, verilebilir, vb." belirsiz ifadeler yer almamalı, yöneticilere öznele takdir hakkı tanınmamalıdır.
4. Yan ödemelerde esas alınan hizmet sürelerinin belirlenmesinde, askerlikte veya askerlik dışı hizmetlerde, hangi görev unvanında olursa olsun geçmiş hizmet süreleri de hesaba katılmalıdır. Bu konuda, geriye dönük, mevcut olumlu uygulamaları ortadan kaldıran uygulamalar durdurulmalıdır.
5. Uygulamada "GÖREV UNVANI" yerine "EŞİT İŞE EŞİT ÜCRET" ilkesi benimsenmelidir.
6. Hastalık izinlerinin tümünde ve yurtdışı eğitimlerde de, yan ödeme verilmelidir.
7. Yan ödemeler maaştan ayrı olarak düşük oranda vergilendirilmelidir.
8. 1978 yılı Yan Ödeme Kararnamesinin 5. maddesinin d. fıkrasındaki "1 yılda" ifadesi, TSK Yan Ödeme Kararnamesindeki gibi, "mali yılda" olarak düzenlenmelidir.
9. Kararname uyarınca, işyerlerin-

de hazırlanacak Yan Ödeme listeleri, çalışanlarca hazırlanmalıdır.

10. Vardiyalı çalışanlara verilmekte olan puan, 125'den 1000'e yükseltilmelidir.
11. Kararnamelerin yürürlük tarihleri ile uygulama tarihleri arasında her ne nedenle olursa olsun görevden ayrılanlara, çalıştıkları sürenin yan ödemesi ödenmelidir.
12. Mali Sorumluluk Tazminatı yüksek değerli cihazlar kullanan ve bu cihazların kullanım sorumluluğunu taşıyan teknik elemanlara da ödenmelidir.
13. Yan Ödeme Kararnamesi yukarıdaki önerileri içerecek biçimde acilen çıkarılmalı, uygulama kararname yayın tarihinden itibaren bir ay içinde başlamalıdır.

Yan Ödeme Kararnamesi aracılığıyla sağlanacak bu düzenlemelerin yanısıra acilen aşağıda yeralan düzenlemelerin gerçekleştirilmesi için çalışılmalıdır.

1. Emekli Sandığı Yasasında değişiklik yapılarak, fiili hizmet zammı uygulaması şgünün koşullarına uyarlı biçimde genişletilmeli, mevcut hakların eksiksiz kullanımı sağlanmalıdır.
2. Yeraltı vergi bağışıklığı hakkı mutlaka tanınmalıdır.
3. Arazide ve tahlikeli işlerce çalışanlara hayat sigortası yapılması sağlanmalıdır.
4. 657 sayılı yasada yer aldığı halde uygulanmayan yiyecek yardımı net 1500 TL/ay olarak tüm sendikasız kamu çalışanlarına ödenmelidir.
5. MEYAK kesintileri son bulmalı, bugüne değin yapılan kesintiler faiziyle birlikte iade edilmelidir.
6. Doğum, yakacak, aile, konut yardımları, mahrumiyet yeri ödeneği, fazla mesai ücreti, harcırahlar konularında TMMOB'un "1979 Bütçesi Görüşülürken Sendikasız Kamu Görevlilerinin Ücretleri Sorunu Üzerine Görüşler" başlıklı raporunda yeralan öneriler uygulanmalıdır.